

דברי חכמה

זה לא משנה מי
פגע והכאיב לך,
מה משנה זה
מי שהחליב לך
את החיוך על הפנים

משפטים מהלכה

גיליון מס. 2768 * ה' בניסן תשפ"ג * 14 במרץ 2023

כפר הנשיא * עלון פנימי

sachlav@outlook.com עורכת: שושנה שרקי

אבא/סבא המאד יקר שלנו,

איך אפשר להיפרד מאבא וסבא כל כך אהוב שנראה היה כי הוא
כאן כדי להישאר לנצח. אנחנו לא מאמינים שאנחנו עומדים היום
וסופדים לך – אין משהו שלא רצית בו יותר מלחיות.

אבל אחרי כמעט שבוע של מאבק עיקש, ניכנעה הרוח האוסטרית העקשנית
והגוף הדואב נדם. עד הרגע האחרון, כיאה ליקה אוסטרי, היית מודע למצבך
וחשבת שזה משהו שאפשר לפתור. בימיך האחרונים במילים חלושות שאלת
איפה הרופא שימצא פתרון, ניסית בכל הכוח שעוד נותר בך, לנצח את הגוף
שהחל יותר ויותר לבגוד בך. בכוחות אחרונים, ניסית להאחז בשגרה המוכרת
לך: למשל, מידי פעם ביקשת לדעת את השעה, בשבע בערב הזכרת את
התרופות, בארבע וחצי ביקשת תפוח. אך הפעם, שלא כמו בפעמים הקודמות,
המשפט שתמיד הוביל אותך בחיך, אסור להיכנע - לא עבד והניסיון להתעלם
מהמצב, וכמו להמשיך בשגרה הרגילה לא צלח.

בי"ד בניסן, ערב פסח, לחשת: גמרת... ובתנועת יד סימנת כי זה נגמר. כמה
שעות לאחר מכן, ניצלת חצי שעה שאף אחד מאיתנו לא היה בחדר ב"בית יונתן",
ושחררת את הנשמה.

לפני כשנתיים התעקשנו, למרות התנגדותך, להעלות את הסיפור שלך על הכתב.
כתיבת הסיפור חשפה בפנינו את המקורות שהיוו את הבסיס לאדם המיוחד
והאהוב שאתה. הסיפור לפרטיו גילה לנו, שעברת לא מעט דברים ורבים מהם,
כפי שציינת, לא ציפית להם והפכו את חיך. התברר לנו כי הסיפור שלך הוא חלק
מסיפור הרבה יותר רחב וגדול מאד, על תקופה, שהיא אחת הקשות באירופה,
בה נדרשו בני אדם לכוחות נפשיים וגופניים, לאומץ, לאופטימיות רבה ולתקווה
כדי לעבור אותה ולצאת ממנה בשלום באופן פיזי ונפשי. למעשה הסיפור שלך
ושל משפחתך, הוא סיפורם של יהודים רבים באירופה – שבתוך זמן קצר התהפך
עליהם עולמם והם נדרשו לעבור תלאות ולהתמודד עם אתגרים וקשיים.

בכל אותם האירועים הקשים והמצבים הבלתי צפויים שעברת, נראה כי תמיד היה שם מישהו שראה אותך ונתן לך תחושה טובה, מה שכנראה העניק לך את הכוחות הפנימיים שלהם נזקקת כדי להתמודד עם המצבים הלא פשוטים; אם זה חברך בובי שהכיר לך את התנועה הציונית, שאליה הצטרפת לאחר ליל הבדולח, אז נלקח אביך למחנה דָּכָאוּ, בתנועה מצאת מסגרת תומכת, או העמותות השונות שהעבירו אותך עם עוד מאות ילדים, במסגרת הקינדר-טרנזספורט מאוסטריה לאנגליה וסייעו לכם להיקלט בארץ זרה, או טרודה, אחותך הגדולה, שטיפלה ותמכה בך ובאימך עם הגעתכם לאנגליה, ולימדה אותך מה נחישות והתמדה יכולות לעשות במצבים קשים; והיו גם המשפחות הלא-יהודיות המאמצות, שסייעו לילדים הפליטים באופן יוצא מהכלל, ככל שיכלו, או בעלי החוות שהכשירו אותך עם עוד פליטים אחרים, לעבודה חקלאית שנדרשה בפלשתינה, או הקצין האנגלי במחנה הפליטים בקפריסין, לשם הגיעו מעפילי יגור, שהעלים עין מהעובדה כי למעשה אינך פליט אלא יהודי דובר אנגלית רהוטה שהצטרף לפליטי המלחמה באירופה. ועוד ... עמדת מול מצבים חדשים ומצאת את הכוחות הפנימיים: "תמיד ידעתי שאני לא צריך להפריע אלא לעזור" אמרת. בולטת מאד היכולת שלך להביט קדימה ולהשאיר את הדברים מאחור. לשים לעצמך מטרה ולשאוף אליה בנחישות - עם הרבה אופטימיות ותקווה.

בשנים האחרונות, כשעברת את גיל תשעים, שוב נדרשת להתמודד עם מצבים חדשים ובלתי צפויים. חלקם הם גורל וחלקם הם כורח של הגיל ואף פעם לא אמרת נואש. סעדת את אמא והיית בשבילה עד יומה האחרון וכך גם עם רוני בנך שנפטר בגיל צעיר לאחר מחלה קשה. תמיד קיבלת בהבנה את המצבים החדשים. עשית מאמצים גדולים להישאר עצמאי ולעשות כמה שיותר דברים בכוחות עצמך "זה משאיר את המוח פעיל ועובד" היית אומר. עד כמעט גיל 97 חיית לבד ללא עזרה. העולם הטכנולוגי החדש לא הרתיע אותך והתעקשת ללמוד אותו. הטכנולוגיה החדשה גם איפשרה לך להשתמש במכשירים כדי להקל על בעיות הראייה שהתדרדרה מאד עם השנים.

כל השנים היית אדם פעיל מעורב מאד בנעשה בעולם, בקיבוץ וכמובן, בחיי המשפחה, מלא סקרנות, בעל ידע כללי רחב שרכשת בעצמך תוך קריאה יומיומית אם בספרים או בעיתון, בקי במספר שפות, המוסיקה הקלאסית הייתה חלק שגרתי בחייך "צריך להקשיב למוסיקה היא מרחיבה אופקים", היית אומר. וכשהשמיעה ירדה מאד והבנת כי האוזן שלך לא מסוגלת לשמוע את הצליל המדויק "ניגנת" את היצירות בראשך. פילוסוף בכל רמח איבריך - הסתכלת על החיים באופן פילוסופי, מספר סיפורים - העברת את החוויות היומיומיות הפשוטות שלך בצורה של סיפור מרתק ותמיד בתוספת הומור שהיה מעלה בנו חיוך או צחוק.

הצלחת לקבל את המציאות כפי שהיא ולראות את הדברים הטובים סביבך ולהנות מהם: מהפרחים בגינה שכל כך אהבת, מהנכדים שהגיעו לבקר (כמה אהבת את הנכדים), מהארוחות המשפחתיות, מכמה קוביות של שוקולד מריר, או מעוגיה מתוקה, יציאה למסעדה מילאה אותך בהנאה גדולה, בעיקר אם הצטרפו אליך כל בני המשפחה, ניצלת כל הזדמנות להזמין את נכדיך להצטרף אליך לשתיית כוס ויסקי או יין ולשוחח איתם, עם כל אחד מהם על-פי הדברים שעניינו אותו.

היית אדם מלא טוב לב, רואה את הזולת ועם רצון לתת ולהעניק – רק היית שומע כי אחד הנכדים מתכנן לנסוע לחו"ל, מיד היית מציע עזרה כספית, או אם מישהו פנה אליך וביקש כסף לקניית דבר מה שנזקק לו – היית יותר משמח לתת. טוב ליבר מתבטא באופן עז גם בסיפור שמלווה אותנו מילדות, איך הפכת לאוהד מושבע של קבוצת הכדורגל מנצ'סטר יונייטד: תמיד היה לך עניין במשחקי כדורגל, אך לא עודדת קבוצה ספציפית אחת. עד שב 1956 המטוס ובו שחקני קבוצת מנצ'סטר יונייטד, בדרכם למשחק, התרסק במינכן. חצי מחברי הקבוצה נהרגו. אז אמרת לעצמך – קבוצה כזו צריך לעודד. ומאז הפכת לאוהד מספר אחת של הקבוצה. שמחת מאד בניצחונותיה והתעצבת מאד כאשר הפסידה.

ומעל הכל אבא אתה אדם שהכיר תודה – תודה גדולה לכל מעגלי המטפלים הסובבים אותך והתומכים בך. גם אם אלה היו עניינים, הנראים לעומד מן הצד, פעוטים ומובנים. לא אשכח איך יום אחד, הגעתי לביתך ואתה קיבלת את פני במשפט: "יש לי דילמה גדולה, אני צריך את עזרתך". ואני אמרתי לעצמי והסתרתי בהלה בקולי – מה קרה? כבר חשבתי: עם מה נאלץ להתמודד עכשיו? ואתה אט אט צעדת לעבר הגינה, נעמדת מול פרח ציפור גן עדן שפרח במלוא הדרו ואמרת לי: "אני בדילמה – מחר אני רוצה לקחת פרחים גם לאחיות במרפאה וגם לשיפי ב"מפגש" ומה אני אעשה? יש לי רק פרח אחד..."

עם סיום הספר, נראה כי יש בידינו את המתכון לאריכות ימים במיטבה. החומרים: שגרת חיים יומיומית סדורה, בימי הקיץ - שחייה בבריכה מידי בוקר, פתירת תשבצים, קריאת ספרים, כמה שיותר להפעיל את הרגליים (כמה שאהבת לצעוד), צלחת ירקות מכל הצבעים בכל יום ויום, מרק חם רותח בחורף, כמה קוביות שוקולד מריר בשעות הצהריים ועוגיה מתוקה לצד כוס הקפה אחר הצהריים וכן תפוח אחד ביום (או כל פרי אחר על-פי העונה), שירחיק את הרופאים, כפי שנהגת תמיד לומר: An apple a day keeps the doctor away. ומה עוד? היכולת להסתכל על הדברים תמיד מזווית חיובית, מבלי לבוא בדרישות לאחרים, להנות מהדברים הקטנים, לב רחב פתוח ואוהב, סבלנות, סובלנות והכרת תודה גדולה לכל.

אבא אתה כבר כל כך חסר לנו

לסיום אנחנו רוצים להודות מעומק ליבנו לכל אותם אנשים שהיו בקשר כזה או אחר עם אבא תמכו וסייעו לו לעבור ולהתמודד עם גילו המתקדם והשינויים שחלו בחייו.

לאלינועה, לנעמי בן-אמוץ, למאי שטיפלה באבא בהמון אהבה, לג'ו, לשיפי, ליפעת במרפאה ובשנה האחרונה כשנאלץ לעבור ל"בית יונתן", לצוות "בית יונתן" שעשה את כל המאמצים לטפל באבא ולהעניק לו תחושה של בית. הוא כל-כך העריך את הטיפול שלכם. לויקטוריה אישה עם נשמה גדולה שהוציאה אותו

לביקורים קצרים לביתו ולטיולים ברחבי הקיבוץ, לדפנה המנהלת ולמירב שניסו
למצוא לו דברים לתעסוקה, לצוות הרפואי המסור והאהב: אולגה, פואד, טניה,
לנה, גילה ודר אמין שהיו שם בשבילו ובימיו האחרונים עשו הכל כדי להקל עליו
את הפרידה מהעולם הזה, וכן לכל צוות המטפלים הגדול שטיפל בו במסירות
ובהמון אהבה. תודה

כן, אנחנו כבר שומעים אותך אומר חבר'ה מספיק! ריבוננו של עולם זה יותר
מידי!

אז אבא שכב ונוח בשלום

אנחנו כל כך אוהבים אותך ותמיד תמיד תישאר בליבנו ונישא את מורשתך
בזכרוננו.

מיכל וענת

סבא,

השם גוטר (Gutter) הוא Better, אמרת לנו. אבל מה שהייתה יכולה להיות פרשנות מתנשאת של אחד הייתה פרשנות מחייבת וענווה של סבא – תהיו טובים יותר, תהיו אדיבים ותראו את האחר.

מעט מאוד הטפות היו לך אלינו ובעיקר דוגמאות:

שקיבלת אותנו כשלא היה לנו כוח להורים וגילית לנו שלצחצח שיניים זה אובררייטד ועדיף פשוט לאכול תפוח, כשדחפת אותנו לטוס לחו"ל לראות עולם והבאת לנו כסף לאופרות, מוזיאונים וכן, גם מתנות, אבל רק לעצמנו, לא לאף אחד אחר.

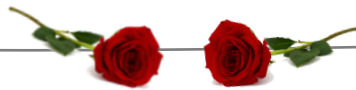
כשהכרזת על ישיבת ויסקי אחרי ארוחת ערב והתמוגגת לשמוע על חיי היום-יום שלנו, כשלא ויתרת על להיות מחובר לעניינים ותמיד קראת לפחות שלושה עיתונים בשלוש שפות שונות, ולמרות שאמרת שאתה כבר לא רואה, איכשהו היית בקי בפרטים של כל אירוע וסוגיה אקטואלית יותר מכל אחד מאיתנו.

כשנכנסת ל"בית יונתן", העסקת את עצמך במה שעובר על המטפלים, על המטופלים ועל המשפחות שלהם. החלטת שתמשיך לקרוא, לפתור תשחים, להתעניין במתרחש בעולם ותמשיך כמובן לנסות ללכת. עד הרגע האחרון התעניינת בנו.

אז סבא, מעבר לכל השיעורים שניסית ללמד אותנו, אתה בעצמך היית שיעור שרק נפש עליונה יכולה ללמד. גוטר אמיתי. אנחנו ננסה להיות ולו קמצוץ ממך וכמו שתמיד אמרת, לעולם לא להרים ידיים.

אוהבים וכבר מתגעגעים מאד

יובל בשם הנכדים ניב, נמרוד, עמית ומיקה

נפרדים מראובן

רבים משוחחים איתי לאחר שאני קוראת הספד שכתבתי. אך ראובן הוא היחיד שאמר לי כמה הוא מעריך את העבודה המושקעת בתחקיר על קורות חייו של כל נפטר ונפטרת, ועל המאפיינים המיוחדים שלהם. "ומטבע הדברים, יש לך תמיד מעט מאוד זמן לעשות את זה. הרבה תודה.", אמר, וריגש אותי מאד.

והנה אני יושבת בחג הראשון של פסח תשפ"ג, וכותבת עליך ולכבודך, ראובן, באהבה רבה.

נולד בווינה בקיץ 1924, למשפחה בורגנית אמידה ומשכילה. הוא ידע לטינית שוטפת, ורכש השכלה רחבה, שנקטעה בגיל 14. בילדותו למד לנגן על פסנתר, והיה בעל מנוי לאופרה הידועה של וינה. כל חייו הכיר ואהב מוסיקה קלסית. לאחר ליל הבדולח נמלט מצפורני הנאצים בקינדר-טרנספורט, חודשיים אחרי אחותו. בספר קורות חייו, שהוציאו לאור מיכל דדוש ונורית אורן במסירות ובאהבה, "אבני הדרך שלי – מבורגני לקיבוצניק", ראובן טען שליל הבדולח היה קו השבר של חייו, ומתאריך זה החלו חייו השניים.

הוא עלה ארצה מאנגליה בדצמבר 1946 באוניית המעפילים "יגור", הראשונה שאנשיה הוגלו לקפריסין. באוניה היו לא מעט מחברי כפר הנשיא, ואיש הקשר – הגדעוני – היה ישראל אבידור.

במנסורה, ספטמבר 1948.
ה"מק-בנזין" מביא את
הבולדוזר D4. ראובן גוטר
על ה"צעצוע" שלו, ה-D4.
(היו לנו שני טרקטורי
שרשרת: המנילה - TD9,
וה-D4.)

ראובן אמנם נולד באוסטריה ולא בגרמניה, אך היה יקה קלסי, קפדן, דייקן, מדבר בטון שקול, בתכליתיות רבה, ולפתע מוסיף הערה בהומור מושחז. את

השכלתו שנקטעה, שהיוותה בסיס רחב ואיתן, הוא הרחיב כאוטודידקט תמידי.

הוא התחתן עם ריימונד - יקית לא קטנה בזכות עצמה - בספטמבר 1958, ועם השנים נוספו למשפחה מיכל (הירדן), רוני ז"ל (חרמון) וענת (שיבולת).

רוב חיי העבודה שלו עבד ראובן במפעל הבונים, ונסע לחו"ל עשרות פעמים בשליחות

המפעל. אופיו הפדנטי, ידיעת השפות הנרחבת, היותו איש העולם הגדול, והאמינות שלו, הפכו אותו לאדם המושלם לתפקיד. ב-1975 התבקש לכהן כגזבר הקיבוץ לתקופה קצרה, ואחרי מספר חודשים חזר למפעל.

ראובן ריכז וניהל בקפדנות

המאפיינת אותו את הנושא המורכב של השילומים והרנטות מגרמניה ואוסטריה, במשך קרוב לחמישים שנים. לימים, כשעלתה הדרישה מחברים לקבל לפחות חלק מהרנטה לכיסם, הוא היה בצוות המוביל, בהיותו איש הקשר עם המוסדות בארץ ובחו"ל, והמתמצא בכל הפרטים.

ב-1982 עברה משפחת גוטר, עם כל משפחת כפר הנשיא, תקופה קשה מאוד, כשרוני נפצע בלבנון, ועבר שיקום ממושך.

כשהילדים נישאו ונולדו הנכדים, היה ראובן סבא מעורב ואוהב, מעשיר ותומך, ומהווה דוגמא בהתנהלותו הערכית.

כשיצא לגימלאות, לאחר עשרות שנים של עבודה במפעל, הוא התנדב בספריה, בהנהלתה של רותי עמית, לצידו של מאיר. גם שם זכה לשבחים מהחברים על השרות המסור. הוא אהב לגלוש במחשב, להתעדכן בכל הקורה בארץ ובעולם, וכמובן עקב אחרי המצב של מנצ'סטר יונייטד.

סתיו 1968. עונת הכדורגל נפתחת שוב. עומדים מאחור, מימין: אייבן לוין, ראובן גוטר, אלק קולינס, ג'רי קלמן, מרקי, אדי נמנוב; אהרון לוין, רוני גוטר, שמוליק וגרשי אפשטיין, נתן בן אבי, מוסי המאירי, נעם ונוקי שיין, ג'ק בן נתן, דייב לוי.

ריימונד נפטר לפני שלוש שנים, לאחר תקופה ארוכה בבית יונתן. ראובן ביקר אותה לאורך השנים יום יום, ויכולתם לכוון את השעון לפי שעת בואו. כאשר רוני נפטר בנובמבר 2021, אמר לי ראובן בצערו "זה לא טבעי שאבא יקבור את הבן שלו", ושנינו מחינו דמעה.

כשראובן חלה ונחלש, טיפלו בו מיכל ויעקב באהבה ובמסירות מופלאה, יחד עם ענת והמשפחה המורחבת.

בחודשים האחרונים חי בבית יונתן, כשמיכל לוקחת אותו כל אחרי צהרים לביקור בבית. הוא שמר על צלילות ממש עד ימיו האחרונים.

בערב פסח נפרדנו מראובן לתמיד, כשהוא מוקף באהבה ובמוסיקה שאהב.

עוד אחד מעמודי התווך של הקיבוץ עזב אותנו בגיל מופלג, לאחר חיים שלמים של נתינה.

למיכל ויעקב, ענת, הנכדים ניב, נמרוד, יובל, עמית, ומיקה וכל המשפחה המורחבת – כולנו איתכם בצערכם.

רחל גינת

תודה!

אנו רוצים להודות מאד לכל אותם אנשים שתמכו בנו וסייעו לנו מרגע לכתו של אבינו ראובן.

לאיציק ודודיק מאיחוד ההצלה שמיד התייצבו לצידנו עם הקריאה לאנשי מד"א.

לאירנה שסייעה בכל הקשור בסידורים מנהליים ובציוד לשבעה, לריטה ומורדי בארגון הלוגיסטי של ההלוויה, לרפי על ההנחייה והובלת ההלוויה, לרחלי, מעיין ונועה על ארגון האוכל והמועדון לאחר ההלוויה, ולסופדים רחל ג., גיורא ג., ולמאיר ר., שהוסיפו מנקודת מבטם למי שהיה אבא עבורם.

וכן לכל מי שטרח והכין עבורנו את האוכל הנהדר והטעים במהלך ימי השבעה, ולכל האנשים הרבים שהגיעו לנחם, להשתתף בצערנו הגדול, ולהיזכר בדמותו המיוחדת של אבא.

תודה רבה

ענת, יעקב ומיכל ובני המשפחה.

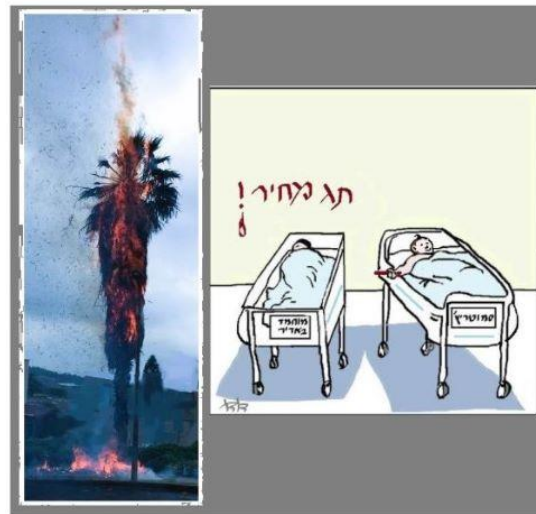

סיפור על סופה, אש ומוסר השכל תנ"כי

1. לפני כשעתיים כמה זמן אחרי שהעליתי בקיר הפייסבוק קריקטורה על סמוטריץ הפעוט שכתב כתובת 'תג מחיר' מעל לעריסה של התינוק הערבי שלצידו, התחוללה בחוץ סופה טרופית ולפתע הרעים רעם בעוצמה של יום הדין. כל הבית החשיך בבת אחת וריח עשן עלה באפנו.
2. בעוד אנחנו אוספים את עצמנו המומים מהרצפה, האזרח האחראי בני גולדברג מתקשר ומודיע שעץ הדקל הסמוך לביתנו (2 מטר) מעלה עשן.
3. יצאנו החוצה ולתדהמתנו גילינו שהברק שהתפוצץ מעל הבית פגע בצמרת הדקל שצומח במרחק של כשני מטר מהבית והיא עולה באש. בנשימה עצורה חייגנו 102 והזעקנו את מכבי האש מחצור.
4. אבל עד שהם הגיעו דישון בילגורי גילה תושייה מפליאה והתיז מים מצינור על הדקל מהגינה של פיליס ששוכנת במדרון שמעלינו בגובה מקביל לצמרת הדקל.
5. כמו בסרטים בדיוק כשהאש כבתה הגיעו לוחמי האש הנועזים מחצור סקרו את העץ בסבר פנים חמורות וחזרו לכבאית שהמתינה להם ברחבה. אך לא לפני שסמי הכבאי היתרה בנו בחשיבות להתקשר אם האש פורצת שוב.
6. חזרנו הביתה עייפים אך רצוצים, כשאנו אווזים במוסר השכל רב משמעות: אסור להתעסק עם אלוהיו הקנאי של בצלאל סמוטריץ. עובדה, חווינו על בשר הדקל שלנו את חרון אפו השורף.

7. זאת הקריקטורה המדוברת. צירפתי אליה דימוי של עץ דקל עולה באש שמצאתי במרשתת כדי לסבר את העין, כי לוחם האש הנחוש דישון בילגורי חנק את האש בצמרת הדקל בעודה באיבה.

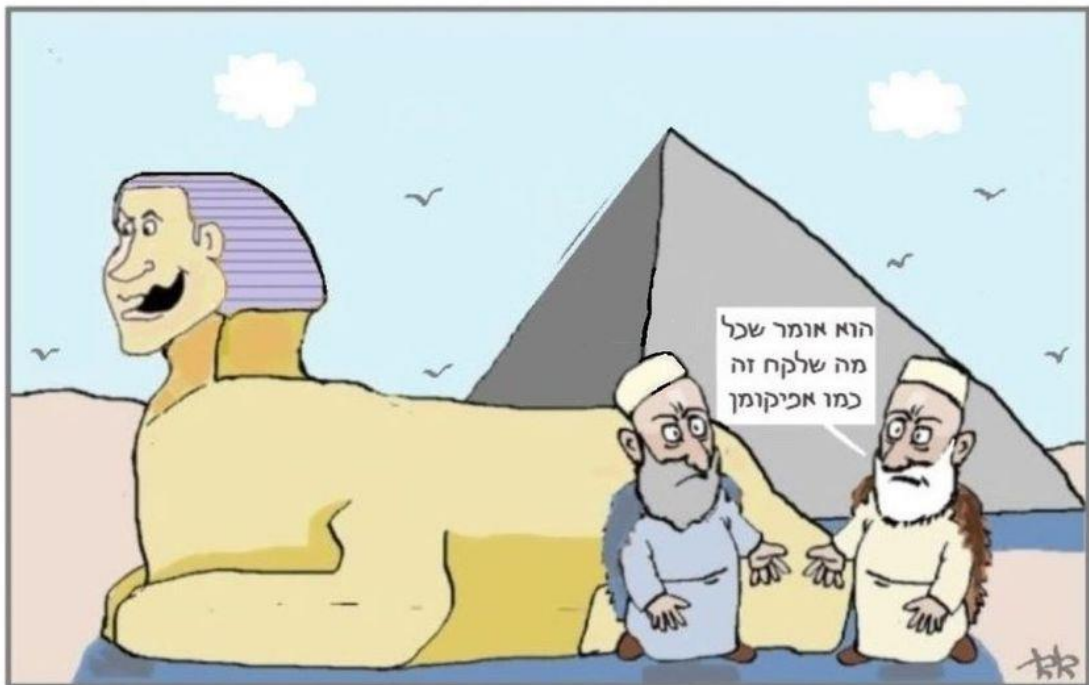
סיפור קטן על אפיקומן והחזרת ציוד גנוב

1. אז ככה, לאחר הארוחה (של הסדר) כאשר הנכדים הואילו בטובם להחזיר את האפיקומן תמורת רשימה של דרישות שלא הייתה מביישת את הנתניה'ז. לא כל כך ברור למה אבל המעמד המגוחך הזכיר לי את טקסי החזרת ציוד צבאי גנוב בצה"ל.
2. כפי שאתם יודעים מעת לעת עורכים בצה"ל מבצע להחזרת ציוד צבאי גנוב, נשק, לבנות חבלה, מדים וכאלה, מהסוג שארז תדמור וחברים אוהבים לקחת. ובעודי רובץ שרוע תשוש ומתאמץ לעכל את הקניידלך ובאותה עת גם להתגבר על כל שאר הדברים הקשים שמעוללות מצות למערכת העיכול, חזרתי בזמן לאירוע מכון של גניבת ציוד והשבתו והמסקנות שהדבר לימד אותי על החיים בכלל ובמדינת ישראל בפרט:
3. היה זה בימי מלחמת לבנון הראשונה. יצאתי הביתה מצידון בחודש השלישי למלחמה והגעתי בטרמפ עם עיתונאי גרמני עד מעבר הגבול בראש הנקרה. שם ישבתי וחיכיתי לטרמפ לכיוון נהריה.
4. באותו זמן החלה להתרחש בלבנון הכבושה ביזה די גדולה של כל מיני דברים כמו פקטים של סיגריות, טרנזיסטורים (למי שזוכר מה זה) מכשירי וידאו וכל מה שנכנס לקיטבג. כל רכב צבאי שהגיע מלבנון היו אנשי המשטרה הצבאית מתשאלים את הנהג אם יש לו רכוש גנוב ברכב ואחר כך, לא משנה מה הייתה תשובתו היו עורכים חיפוש ברכב.

5. ישבתי שם ובמשך שעה ארוכה ראיתי איך המ"צדיקים עצרו חמישה חיילים והעלו אותם במקום למשפט. ואז הגיע סמיטריילר צבאי ענק ועליו די ניין עצום, מהסוג ששמחה רוטמן היה מת לעלות איתו על בג"צ.

6. השוטרים נגשו לנהג, איש מילואים, ושאלו אותו אם יש לו רכוש גנוב והוא ענה בצהלה שכן. ומיד הוביל אותם לקבינה של הנהג שם נתגלו שני מכשירי וידיאו חדשים, ומשם הוא לקח אותם ביד אל ארגז הכלים של הנהג ושם הם מצאו בוחטה גדולה של פקטים של מרלבורו. בגלל שהיה איש מילואים הודיעו השוטרים הצבאיים לנהג שהפעם בגלל שהודה הוא לא יעצר אבל בפעם הבאה הם כבר לא יוותרו לו.

7. הנהג חיך אליהם בטוב לב וכשעליתי וישבתי לצידו כדי לנסוע עד נהריה, הוא שילב מהלך ופרץ בצחוק גדול. שאלתי אותו "מה אתה צוחק החרימו לך כל מה שניסית להכניס". הנהג הסתכל אלי בחיוך וענה בצהלה גדולה "כן, אבל גם הדי ניין גנוב..."

מאיר שלו

היה לו חיוך רך שנועד לרכך את חוש ההומור העוקצני שלו. אהבתי את ספריו ואת נוכחותו הנעימה בעיתון, בטלוויזיה ובפרוזה הסמיכה בספרים שכתב. 74 השנים שלו היו בעינינו כימים אחדים באהבתנו אותו, חבל על דאבדין ולא משתכחין.

ובבוקר

ובבקר כאשר השמים עודם חשוכים וקרירים
שפני הסלע היו מתפללים בכם
במסלעה להעיר את אילת השחר

כמו ר' ח'יא בר אבא ורבי שמעון בן חלפתא
שקיו מהלכין בבקעת ארבל ראו אילת השחר
ואמרו כך היא גאלתן של ישראל

ואני ושפני הסלע חזינו בפלא הדרך הלבנה
שנמתחה עוד ועוד הרחק אל האור הגדול
שנצת באפק האפלה המתבהרת
לבשר יפעת בואו של יום חדש

שבת שלום

• ראובן גוטר ז"ל

בערב פסח הלך מאתנו, שבע ימים, חברנו ראובן גוטר. כל הדברים הנכונים כבר נאמרו עליו: על היותו מעמודי התווך של הקיבוץ, על היותו משכיל, שאת כל השכלתו רכש מספרים, מעיתונות העולם ומהמחשב, שממנו לא נפרד עד אחרוני ימיו. בני גילי, פלוס מינוס, זוכרים איך היה מתבל כל נאום שנשא באיזשהו משפט בלטינית צחה.

ראובן היה בעלה של חברתי הטובה ריימונד ז"ל, גם בימיה הפחות טובים, כשהייתה מאושפזת בבית יהונתן, הוא היה בא ויושב לידה פעמיים כל יום.

בימים ההם ראובן היה שותף פעיל בקבלות השבת בבית יהונתן והיה שר את כל השירים. בימים האלה, שבהם רק ראובן היה מאושפז בבית יהונתן, היה לנו מפגש קבוע: בכל יום שישי, כשהייתי מגיעה בשעה 17.00 לקבלת שבת, הייתי פוגשת אותו כשהוא יוצא משם, ומיכל מסיעה אותו בכסא הגלגלים שלו, וברכיו עטופות בשמיכה. תמיד החלפנו כמה משפטים. ביום השישי האחרון ראובן כבר לא נסע לביתה של מיכל, מיכל ויעקב ישבו לידו. שוב החלפנו כמה משפטים, כשהוא אמנם לא כל כך רואה אותי ולא כל כך שומע אותי אבל הוא צלול לגמרי, יודע מי אני ומדבר ומדווח לי על מצבו באופן רהוט.

הרגשתי שאני נפרדת ממנו.

ברצוני לספר סיפור אחד על ראובן, שכנראה מעטים בקיבוץ מכירים אותו:

לפני ששים שנה, אריה היה עובד בפלחה. הוא היה מס' 2 בענף, וכבר הכיר די טוב את העבודה, ואת האופן שבו הענף מתנהל. יום אחד, מרכז הענף, אדי נמנוב יצא לשליחות בדרום אפריקה, והיה צורך להחליפו. אריה עמד בכל הקריטריונים הנחוצים, אבל חסר לו קריטריון חשוב אחד: הוא לא היה ותיק, הוא רק היה מגרעין ה'. ולכן הוחלט שצריך להעמיד בראש הענף חבר ותיק, דהיינו, ראובן גוטר. וכך היה: ראובן היה מרכז הענף ואריה מס' 2 שלו. אבל ראובן, שלא היה טיפס, הבין די מהר שחסרו לו כמה קריטריונים, שדווקא לא חסרו למספר 2 שלו, והוא פנה אל אריה והעביר אליו את ריכוז הענף. ואריה עשה זאת בשנים שבאו אחר כך.

ולבסוף, המלצה חמה: קראו את הזיכרונות של ראובן גוטר (הספר מצוי בספריה).

למיכל וענת ולכל בני המשפחה, שלוחים תנחומי. כאבתם מספיק בשנים האחרונות, מגיע לכם לנוח וליהנות מהזיכרונות, וגם מהשמחות שתבואנה.

תמר וולפין

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

יום השואה
ביום שלישי 18.4.23 נקיים טקס
ליד קיר הזיכרון לזכר הנספים
בשואה.
הציבור מוזמן.

עוד על מאיר שלו ז"ל:

ב-16 בינואר 1996 נשא נשיא המדינה עזר ויצמן נאום בפני הבונדסטאג הגרמני.

נאום ראשון של נשיא ישראלי בפרלמנט הגרמני.

ויצמן שהבין את גודל המעמד ביקש ממאיר שלו לכתוב לו את הנאום.

כשקוראים את המילים מבינים מדוע מבחינת רבים (וגם אני) הלך היום לעולמו גדול הסופרים בספרות העברית המתחדשת:

"הגורל הוליד אותי ואת אחי בני דורי בימים הגדולים בהם שבו היהודים לארצם והקימוה מחדש. שוב אינני היהודי הנווד בדרכי העולם, המהגר ממדינה למדינה, המגורש מגולה לגולה. אבל כל יהודי, בכל דור ודור, חייב לראות עצמו כאילו היה שם, בדורות ובמקומות ובאירועים שקדמו לו. לפיכך עודני נודד, אבל לא בדרכים הנידחות של העולם. עתה אני נודד במרחבי הזמן, נע מדור לדור, נוסע בנתיבי הזכרונות.

הזכרון מצמצם את המרחקים. מאתיים דורות עברו מראשית תולדות עמי, והם דומים בעיני כימים אחדים. רק מאתיים דורות עברו מאז קם אדם ושמו אברהם ועזב את ארצו ואת מולדתו והלך אל הארץ שהיום היא ארצי. רק מאתיים דורות עברו מיום שקנה אברהם את מערת המכפלה בעיר חברון ועד הסכסוכים הרצחניים המתרחשים בה בדורי. רק מאה וחמישים דורות עברו מעמוד האש של יציאת מצרים ועד עמודי העשן של השואה. ואני, שנולדתי מזרעו של אברהם ובארצו של אברהם- הייתי בכולם.

הייתי עבד במצרים, וקיבלתי את התורה בהר סיני, ויחד עם יהושע ואלוהי עברתי את נהר הירדן, נכנסתי לירושלים עם דוד, וגליתי ממנה עם צדקיהו, ולא שכחתי אותה על נהרות בבל, ובשוב אדוני את שיבת ציון חלמתי בין בוני חומתה. לחמתי ברומאים וגורשתי מספרד, והועליתי על המוקד במגנצא, היא מיינץ, ולמדתי תורה בתימן, ושכלתי את משפחתי בקישינב, ונשרפתי בטרבלינקה ומרדתי בוורשא ועליתי לארץ ישראל, היא ארצי שממנה גליתי ובה נולדתי וממנה אני בא ואלוהי אשוב.

נע ונד אנוכי, הולך בעקבי אבותי. וכשם שאני מלווה אותם שם ובימים ההם, כך אבותי מלווים אותי ועומדים אתי כאן ובזמן הזה. חדי העין ביניכם יוכלו להבחין בהם- פמלייה של נביאים ואיכרים, מלכים ורבנים, אנשי מדע וחיילים, בעלי מלאכה ותינוקות של בית רבן. כאלה שמתו שבעי- ימים במיטתם, כאלה שעלו באש וכאלה שנפלו בחרב.

וכשם שאנחנו נתבעים, בכוחו של הזכרון, להשתתף בכל יום ובכל אירוע של עברנו, כך אנחנו נתבעים, בכוחה של התקווה, להתבונן לכל יום ויום של עתידנו. הן רק במאה האחרונה טולטלנו בין מוות וחיים, בין יאוש ותקווה, בין עקירה ושתילה. זאת המאה הנוראה של המוות, בה השמידו הנאצים ועוזריהם

חלק גדול מאתנו בשואה, אבל היא גם המאה המסחררת של השיבה לחיים, של התקומה, של העצמאות, ובאחרונה- של הסיכוי לשלום. אבל, גבירותי ורבותי, אין זה ביקור קל. רק חמישים שנה, הרף-עין בהיסטוריה הארוכה של בני עמי, עברו מתום המלחמה הנוראה ההיא ועד היום. לא קל היה לי לבקר היום במחנה הריכוז סקסנהאוזן. לא קל לי להלך בארץ הזאת ולשמוע את הזכרונות ואת הקולות הצועקים אלי מן האדמה. לא קל לי לעמוד כאן ולדבר אתכם, ידידי שבבית הזה.

נע ונד אנוכי. בתרמיל הזכרונות על כתפי ובמקל תקוותי בידי אני ניצב בצומת הזמנים הגדול של סוף המאה העשרים. יודע אני מהיכן אני בא, ומתוך תקווה וחרדה אני מבקש לדעת לאן אני הולך.

אנחנו ושפתנו חיים. אנחנו, שהתנערנו מן האפר, והשפה- שהמתינה בתכריכים של מגילות התורה ובין הדפים של סידורי התפילות- חיים. השפה שנלחשה רק בתפילה, שנקראה רק בבתי הכנסת, שהושרה רק בטקסים דתיים, שנזעקה בתאי הגזים בתפילת "שמע ישראל"- קמה לתחייה. אני יודע שהגרמנית עשירה ממנה בתחומים רבים, אבל לא חסרות לי מילים כדי להביע את רגשותי כאן ועכשיו. מעולם לא חסרו לנו מילים בתחום האמונה, האהבה, החלומות, הגעגועים והתקווה. פיתחנו אוצר מילים נאה לצרכים המיוחדים שלנו, אנחנו מצפים, אנחנו נכספים, אנחנו מקווים, אנחנו עורגים, אנחנו מתגעגעים, אנחנו מתפללים...

שני המתים האלה שקמו לתחיה אחרי כל כך הרבה שנים- מדינת היהודים והשפה העברית- הם עיקר מהותנו במאה הזאת. דווקא במאה הזאת, שראתה אותנו מושמדים ומתים, קמנו לחיים. בשפה הזאת, שבגולה שוחחנו בה רק עם אלוהים, אנחנו משוחחים בארצנו זה עם זה. עודנו מתפללים בה, אבל עתה אנחנו גם מדברים בה וכותבים בה ועובדים בה ולומדים בה, מתווכחים בה, מחזרים בה ושרים בה. והנס הוא גדול שבעתיים, שהרי אילו היו חים כיום ישעיהו הנביא, שלמה המלך וישו הנוצרי, הם היו מבינים את מה שאני אומר, ממש כשם שאני ובתי ונכדי מבינים את דבריהם, שנאמרו ונכתבו ונשמרו באותן מילים מלפני שנים".

"בשבילי זה בית"

קול קורא

אני נרגשת להכריז שוב על תערוכת אמנות חדשה פה אצלנו בקיבוץ..

והפעם הנושא בהשראה ובהקשר **לחג המשק.**

מזמינים אתכם, אמנים משפחות קבוצות שרוצות להתארגן ביחד ליצירה משותפת.

להשתתף בהגשת עבודה בהשראת או בהקשר הנושא .

הביאו לידי ביטוי את הפרשנות שלכם למקום שהוא בית, זיכרונות, אהבות, משפחה, ילדות

אני מעודדת מגוון מדיומים, כולל. ציור, פיסול, צילום מדיה מעורבת, עבודת קרטון כתיבה ועוד. **חישבו מחוץ לקופסא ותנו לדמיון שלכם להמריא.**

התערוכה תוצג בלב הקיבוץ , שבוע לפני חג המשק ותלווה את כל החג.

בתערוכה נציג אוסף מגוון של יצירות שלכם היוצרים מכל הגילאים והרקעים. אני מאמינה שלכל אחד יש משהו ייחודי בהסתכלותו על הנושא.

מצפה בקוצר רוח לראות את התוצאות.

גשו לשולחן העבודה .

מוכנים היכון צא!

תפסו מקום !

לשאלות התייעצות הכוונה אני זמינה לכם

או פשוט לתפוס מקום !

דליה זלצברג – 0507437431

Dzalzberg11@gmail.com

בשבילי זה בית

ימי הולדת

19.4 שולמית פרנק

רג'י פרלסון

שושנה יודאיקין

אביבה גולדברג

סלע לינטון

20.4 הלל יודאיקין

איתי כהן-נאה

15.4 רחל בר און

16.4 דנה סולומון

דניאל פרימוסט

אנאבל דיין

17.4 בריאן קפלן

יניתה ניצן

דין קורן

גיל יודאיקין

18.4 יובל איילון

חורש בר שמואל

איתן זקן

סיפור לשבת

אדם אחד שחט פרה, הדליק גריל ואמר לבתו: בתי, תתקשרי ותקראי לכל הקרובים, לשכנים לחברים שלנו שיבואו לאכול שנחגוג ביחד".

הבת מיהרה לצאת את הבית וצעקה לעבר הרחוב: "בבקשה תעזרו לנו לכבות את השריפה, יש שריפה בבית שלנו."

עם השמע הצעקות שלה, יצאו קבוצה של אנשים מהבתים ועוברי אורח שהיו ברחוב, חלקם באו לכיוונה וחלקם נכנסו לבתים או המשיכו בדרכם כאילו ולא שמעו את הזעקה לעזרה. אלה שבאו נדהמו לראות שאין כלל שריפה אלא שיש ארוחה וחגיגה והם המוזמנים, התיישבו אכלו ושתו עד לשעות הערב המאוחרות. האב ההמום פנה אל בתו ואמר לה: "כל האנשים האלה, מיהם? חלק רב מהם איני מכיר ולא ראיתי מימיי. היכן כל החברים הקרובים והשכנים שלנו?"

ענתה הבת: "אלה שבאו לבית, באו לעזור לנו לכבות שריפה ולא בשביל הארוחה והחגיגה. כל השאר פשוט התעלמו. אלה הם האנשים שראויים לנדיבות ולאירוח שלנו. מי שלא עוזר בזמן צרה ובמאבק שלך לא ראוי לאכול במסיבת ההנאה והניצחון! ♥"

שבת שלום - דורית

